

Fra Ulltveit-Moe-paviljongen i Arkitekturmuseets sommerutstilling der fuglekasser signert Huus og Heim Arkitektur, og en skulpturell form av arkitektkontoret Atelier Oslo, innbyr til både opplevelse og fordypelse.

FOTO: Nasjonalmuseet / Frode Larsen

Anmeldelse - kunst:

Fuglekvitter og eldre mestere

To av Oslo-sommerens utstillinger, i Arkitekturmuseet og Vigeland-museet, er gode. Høydepunktet befinner seg utvilsomt i sistnevnte.

lotte sandberg

Vigeland-museet har ansvar for arven etter Gustav Vigeland (1869-1943). Men museet har også som mål å være et ledende visningssted for tredimensjonal kunst. Kanskje derfor er årets sommerutstilling, *Langsom dynamikk*, viet retrospektive møter mellom de nå 73 år gamle samtidskunstnerne Jan Groth og Tone Vigeland.

De to kunstnerne tilhører et absolutt toppsjikt, og Tone Vigeland er også grandniese av Gustav Vigeland. Sammen med Groth utgjør hun en interessant kontrast til de figurative skulpturene.

Kanskje ringen er sluttet?

Smykkeskulpturtradisjonens nærvær

På en høyst stille og subtil måte vektlegger den fascinerende utstillingen i Vigeland-museet både forandring og konsistens. Kompleks enkelhet er en fellesnevner.

Tone Vigelands tidlige arbeider er smykkekunst - ringer, brosjer, armbånd og halskjeder. Men utover 1990-tallet skjer det en endring, som fanges godt opp i utstillingen: Fra å utføre mindre bruksgjenstander, skaper hun verk som plasserer seg innen skulpturfeltet.

Både materialkvalitet og tålmodighetsarbeid videreføres, men Tone Vigelands skulpturer forholder seg i større grad til utstillingsrommet enn til kroppen - selv om nærværet til smykketradisjonen er til stede.

Autoritære linjer

Jan Groth har et mer konsistent kunstnerskap, og utstillingen vektlegger hans skulpturer og gobeliner.

Linjene (oftest bare én i hvert kunstverk) er tydelige og autoritære, men også tynne og skjelve. I utstillingen materialiserer linjen seg først og fremst i tråd og bronse. Skulpturene har en karakteristisk og velkjent grasiøs og slank form, mens gobelinene er ditto minimale, strenge - og følsomme.

I en av Vigeland-museets vakre saler står Jan Groths søyle sentralt. Foto: Christina Leithe Hansen

FOTO: Christina Leithe Hansen

Tone Vigeland og Jan Groth passer ekstremt godt til hverandre, men deres følsomme kunst fordrer perfekte og rolige omgivelser. I det vanligvis så vakre Vigeland-museet fremheves nå hver ujevnheter, lysbryter og solblekede malingsfelt. Derfor er utstillingen også et tegn på at museet i det minste behøver en omgang med malerkostene.

Unge arkitekter

En annen av sommerens utstillinger det er verdt å få med seg, er *Under 40 på Arkitekturmuseet*. På tross av noen vel «gøyale» innslag, viser utstillingen med den trauste undertittelen *Ung norsk arkitektur 2013* en utpreget vilje til nytenkning blant dagens unge arkitekter.

Fuglekasser som gir fra seg lyd (*Hus for et utvalg norske fugler*, Huus og Heim Arkitektur) og en skulpturell form som man må ta av seg skoene før man entrer (*Kroppsrøm*, Atelier Oslo), er utvilsomt fascinerende innslag som både spiller på våre sanser og tar opp problemstillinger knyttet til bærekraft, klimaproblematikk og vårt forhold til natur og rom.

Ellers får elleve unge arkitektkontorer presenterer seg i en egen sal der små hus danner et bylandskap, en lilleputtby.

Grepet er tiltalende, oppfinnsomt, lurt, beskrivende - og plassbesparende.

Cassia Co-op Training Center i Sumatra av Tyin Tegnestue Arkitekter er med på Arkitekturmuseets sommerutstilling, som varer til 22. september. Foto: Tyin Tegnestue

Vi får vite hva dagens unge arkitekter egentlig gjør innenfor en ramme som omfatter både arbeid med byutvikling og formale problemstillinger.

De unge arkitektene viser seg å bygge på gamle tradisjoner, samtidig som de er i tiden og peker fremover. Slik skiller de seg ikke vesentlig fra sine forgjengere, post Fehn-generasjonen.

Plante et frø

Utstillingen understreker at dagens unge arkitekter bygger videre på en arkitektonisk arv. Til tross for at modeller, fotografier, videoer, tegninger og installasjoner understreker ulike tilnærminger - det spenner fra CTRL+Ns formale stripe-eksperimenter, via byutviklingsprosjekter av *Fellesskapsprosjektet å Fortette Byen* til MDH Arkitekters rene arkitekturprosjekter. For kun å nevne noen.

Selv falt jeg for Lala Tøyens grønne oppfordring om å plante frø, men samtidig reiser dette og andre prosjekter i utstillingen følgende spørsmål: Er nisjedannelser fremmede for oppdrag?

Til tross for at vi knapt har rukket å fordøye Snøhettas operabygning, der man så å si okkuperer arkitekturen og byen via taket, er det realistisk å forvente seg at de unge arkitektene kombinerer miljøbevissthet med leken og detaljorientert arkitektur. Kanskje vi til og med slipper mer av den nøytrale og upersonlige arkitekturen, som vi i dag er omgitt av?

Aftenposten 18.7 2013